

BIJLAGEN

Een verblijfstatus: Nederland of Turkije?

Een rechtsvergelijkend onderzoek naar de asielprocedures van Nederland en UNHCR en de specifieke voorwaarden die zij stellen aan asielzoekers uit Iran in het licht van internationale jurisprudentie

Naam:	Charles Dybus
Studentnummer:	2006491
Klas:	Afstuderen
Blok:	E3&E4 voorjaar 2010
Eerste afstudeerdocent:	Mw. mr. Esther Koene
Tweede afstudeerdocent:	Dhr. mr. Marc Hermans
Tijdsduur:	8 februari 2010 – 31 mei 2010
Locatie:	Ankara Turkije & Tilburg

Bijlagen:

A: Nederland als gedaagde, klager afkomstig uit Iran:

A1:	<i>Narenji Haghighi vs Nederland</i>	38165/07
A2:	<i>Sarraian vs Nederland</i>	20816/05
A3:	<i>Mir Isfahani vs Nederland</i>	31252/03
A4:	<i>Bagheri & Maliki vs Nederland</i>	30164/06
A5:	<i>Shinipouryan vs Nederland</i>	17499/03
A6:	<i>Shikpohkt-Shole vs Nederland</i>	39349/03
A7:	<i>I.I.N. vs Nederland</i>	2035/04
A8:	<i>B. vs Nederland</i>	2375/04
A9:	<i>Taheri Kandomabadi vs Nederland</i>	6276/03 & 6122/04

B: Turkije als gedaagde, klager afkomstig uit Iran:

B1:	<i>Z.N.S. vs Turkije:</i>	21896/08
B2:	<i>Abdolkhani & Karimnia vs Turkije:</i>	30471/08
B3:	<i>D. vs Turkije:</i>	24245/03
B4:	<i>Jabari vs Turkije:</i>	40035/98

C: Schema van de OC-procedure

A1: Narenji Haghighi vs Nederland 381665/07

Op 14 april 2009 heeft het EHRM zich uitgesproken in de kwestie Narenji Haghighi vs Nederland. Narenji Haghighi is een asielzoeker uit Iran en heeft meerdere malen asiel aangevraagd in Nederland. Zijn asielaanvragen zijn beide keren afgewezen. Door met zijn partner te trouwen vraagt verzoeker een vergunning bepaalde tijd regulier voor verblijf bij echtgenote aan. Zijn aanvraag wordt afgewezen omdat verzoeker niet in het bezit is van een machtiging voorlopig verblijf (mvv). Een dergelijk mvv wordt verzoeker niet verleend omdat hij meerdere malen is veroordeeld voor het plegen van delicten variërend van diefstal tot mishandeling. Verzoeker stelt dat Nederland zich schuldig maakt aan een schending van artikel 8 EVRM omdat hem de kans op family-life wordt weerhouden door niet samen te zijn met zijn echtgenote. Nederland stelt er op basis van artikel 8 EVRM geen positieve verplichting rust op om verzoeker te laten verblijven bij zijn echtgenote. Nederland ziet niet in waarom het gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM niet in Iran kan plaatsvinden. Het Hof bevestigt de overwegingen van Nederland. Het Hof acht dat mensen in een dergelijke positie niet mogen verwachten dat er automatisch een recht op verblijf wordt verleend. Het Hof refereert aan een eerdere uitspraak in Chandra vs Nederland. De klacht wordt bij meerderheid van stemmen niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 35 lid 3 jo 4 EVRM.

Het Hof oordeelt in deze zaak over een kwestie waarin verwijdering uit Nederland een mogelijke schending van artikel 8 EVRM zou kunnen opleveren. In deze kwestie acht het hof het belang van de Nederlandse staat belangrijker dan het recht op gezinsleven als bedoeld in artikel 8 EVRM voor Narenji Haghighi. Dit vanwege het strafblad van Narenji Haghighi en het feit dat er geen positieve verplichting rust op Nederland om het gezinsleven in Nederland te laten plaatsvinden.

A2: Sarraian vs Nederland 20816/05

Op 22 april 2008 heeft het EHRM zich uitgesproken over de kwestie Sarraian vs Nederland. Sarraian is een asielzoeker uit Iran en heeft een asielaanvraag ingediend in Nederland. Zijn asielaanvraag is afgewezen omdat zijn asielrelaas niet plausibel werd gevonden en het ontbreken van documenten afbreuk doet aan het asielrelaas. Sarraian is tegen deze beslissing in beroep gegaan waar het door de rechtbank in Den Haag is afgewezen. De asielaanvraag werd op 15 december 2004 definitief afgewezen door de Raad van State. Sarraian verkrijgt op basis van het generaal pardon een verblijfsvergunning. Desondanks stelt Sarraian dat er een schending is van artikel 3 en 13 EVRM. Sarraian geeft aan dat er geen sprake is van een effectief rechtsmiddel als bedoeld in artikel 13 EVRM omdat de rechtbank slechts summierlijk de inhoud mag toetsen. Het Hof stelt dat verzoeker inmiddels een verblijfsvergunning verleend heeft gekregen en daarom niet langer het risico loopt om te worden uitgezet. Daardoor acht het Hof op basis van artikel 37 EVRM de klacht op basis van artikel 2 juncto artikel 3 niet meer gerechtvaardigd. Met betrekking tot de mogelijke schending van artikel 13 EVRM ziet het Hof geen verschillen met een eerdere uitspraak in Mir Isfahani vs Nederland. Gelet op deze feiten acht het Hof dat ze van de rol geschrapt moet worden op basis van artikel 37 lid 1 EVRM.

Sarraian klaagde ondanks dat hij een verblijfsvergunning verleend had gekregen over het feit dat de marginale toetsing van de rechtbank in Nederland niet zou voldoen aan artikel 13 EVRM. Het Hof is duidelijk in haar antwoord. Het Hof heeft hier reeds over geoordeeld in Mir Isfahani vs Nederland en ziet geen reden waarom deze kwestie anders zou moeten zijn.

A3: Mir Isfahani vs Nederland 31252/03

Op 31 januari 2008 heeft het EHRM zich uitgesproken over de kwestie Mir Isfahani vs Nederland. Mir Isfahani is een asielzoekster uit Iran en heeft een asielaanvraag ingediend in Nederland. Haar asielaanvraag werd afgewezen omdat ze niet direct op het luchthaven asiel had aangevraagd en er geen documenten waren om haar identiteit, nationaliteit of reisroute vast te stellen. Naast de afwezigheid de late aanvraag en de afwezigheid van documenten waren er inconsistenties in het vluchtrelaas wat afbreuk deed aan de geloofwaardigheid van het asielrelaas. Mir Isfahani ging hierop in beroep bij de rechtbank. De rechtbank oordeelde in het voordeel van de Mir Isfahani en vernietigde het besluit van de Staatssecretaris van Justitie. De Staatssecretaris van Justitie ging hierop in hoger beroep bij de Raad van State. De Raad van State oordeelde dat de rechtbank niet mocht oordelen over feiten die ten tijde van de beslissing door de Staatssecretaris van Justitie niet voor handen waren. Op 17 augustus 2007 informeerde verzoekster het Hof dat ze op basis van het generaal pardon een verblijfsvergunning zou krijgen. Desondanks wenste Mir Isfahani haar klacht op basis van artikel 3 juncto artikel 13 EVRM voort te zetten.

Mir Isfahani stelt dat ze bij terugkeer naar Iran blootgesteld kan worden aan een reëel risico te worden onderworpen aan behandelingen in strijd met artikel 3 EVRM. Verder klaagt ze dat de uitspraak van de Raad van State in strijd is met artikel 13 EVRM omdat het weerhouden van het maken van eigen bevindingen betreffende de geloofwaardigheid van het asielrelaas een inbreuk is op een 'effectief rechtsmiddel' als bedoeld in artikel 13 EVRM. Het Hof stelt dat er verzoekster inmiddels een verblijfsvergunning heeft ontvangen waardoor er geen risico meer bestaat op terugkeer naar het land van herkomst. Daardoor acht het Hof op basis van artikel 37 EVRM de klacht op basis van artikel 3 niet meer gerechtvaardigd. Nederland acht dat er geen draagkracht is voor de klacht dat het beperken van de onderzoeksplicht van de rechtbank in strijd is met artikel 13 EVRM. Zelfs als de rechtbank geen eigen oordeel zou vormen over de geloofwaardigheid van het asielrelaas zou de rechtbank bij een uitzetting wel een oordeel vormen of een asielzoeker een reëel risico loopt om te worden onderworpen aan een behandeling dat in strijd is met artikel 3 EVRM. Verzoekster refereert aan observaties van de Nederlandse Refugee Council, de Nederlandse afdeling van de Internationale Commissie van Juristen, de Stichting voor Juridische Asielzoekers, UNHCR en de Europese Raad voor vluchtelingen en ontheemden. Deze observaties zijn gebaseerd op jurisprudentie van de Raad van State waarin elementen zijn terug te vinden met betrekking tot marginale toetsing van een beroep bij de rechtbank. De observanten vinden dat de rechterlijke toetsing niet overeenkomt met de onafhankelijke en strenge toetsing dat het Hof als minimum heeft gesteld om te voldoen aan artikel 13 EVRM. UNHCR maakt zich met hoog op het minimaliseren van het risico van refoulement zorgen dat de beperkte rechtelijke toetsing in Nederland niet beschouwd kan worden als een adequaat middel voor de herziening van beslissingen in eerste aanleg. Het Hof is van mening dat het allereerst noodzakelijk is om te bepalen of de klacht van verzoekster voldoet aan de bepalingen in artikel 37 EVRM gelet op het feit dat verzoekster inmiddels een verblijfsvergunning heeft gekregen. Artikel 37 lid 1 sub a EVRM is niet van toepassing omdat verzoeker nadrukkelijk heeft aangegeven dat zij haar klacht wenst voort te zetten. Artikel 37 lid 1 sub b EVRM is niet van toepassing omdat de verblijfsvergunning is verleend op grond van een generaal pardon en niet ter

schadeloosstelling voor de gevolgen van een mogelijke schending van artikel 13 EVRM. Hierdoor mag de zaak niet van de rol geschrapt worden op grond van artikel 37 lid 1 sub b EVRM. Artikel 37 lid 1 sub c EVRM: het om een andere door het Hof vastgestelde reden niet meer gerechtvaardigd is de behandeling van het verzoekschrift voort te zetten.

Het Hof oordeelt dat er overeenkomsten zijn met *Gaberamadhian vs Frankrijk*. Het Hof stelt vast dat het een ruime beoordelingsvrijheid heeft bij het vaststellen van gronden die kunnen leiden tot schrapping van de rol op grond van artikel 37 lid 1 sub c EVRM. In dit verband merkt het Hof op dat het consequent artikel 13 interpreteert als een verplichting voor het nationale recht voor een rechtsmiddel dat een mogelijke schending van het EVRM kan weerhouden (*Çak vs Turkey*). Het Hof heeft reeds geoordeeld dat de kwestie omtrent artikel 3 EVRM is opgelost door de verkregen verblijfsvergunning. Het is ook om die reden dat de onderhavige zaak dient te worden onderscheiden van *Gaberamadhian*. Het Hof vond steun voor dit standpunt in het feit dat de heer *Gaberamadhian* was erkend als vluchteling. Het is duidelijk dat geen steun kan worden gevonden in het onderhavige geval als de verblijfsvergunning is verleend op gronden die niet verenigbaar zijn met de asielmotieven in het asielverzoek. Ten tweede en nog belangrijker, stelt het Hof vast dat de heer *Gaberamadhian* bij zijn aankomst op de luchthaven van Parijs geen toegang had gekregen tot Frankrijk waar hij asiel aan wilde vragen. De administratieve procedure die hij daarop in werking had gesteld had geen schorsende werking. In het onderhavige geval was verzoekster echter in staat om in Nederland een asielverzoek in te dienen en af te wachten, alsmede op haar beroep tegen de afwijzende beslissing. Door deze omstandigheden is het hof van mening dat het niet langer gerechtvaardigd is om de klacht te behandelen op grond van artikel 37 lid 1 sub c EVRM. Daardoor wordt het verzoek op grond van artikel 29 lid 3 EVRM geschrapt van de lijst. Om deze redenen is het Hof unaniem van oordeel om het verzoek te schrappen van de lijst.

Mir Isfahani klaagt ondanks dat hij een verblijfsvergunning heeft gekregen over het feit dat de rechterlijke toetsing van Nederland niet zou voldoen aan artikel 13 EVRM. Mir Isfahani stelt dat zijn zaak vergeleken dient te worden met een eerdere kwestie van het EHRM; *Gaberamadhian vs Frankrijk*. In de kwestie *Gaberamadhian vs Frankrijk* werd de zaak desondanks het feit dat *Gaberamadhian* een vluchtelingenstatus had gekregen beoordeeld door het EHRM. Het EHRM oordeelt dat de kwestie *Mir Isfahani vs Nederland* verschilt van *Gaberamadhian vs Frankrijk* omdat *Mir Isfahani* zijn asielaanvraag en beroepsprocedure mocht afwachten in Nederland en omdat *Gaberamadhian* geen mogelijkheid tot een asielaanvraag had gekregen. Daarnaast was er bij *Gaberamadhian* geen sprake van een rechterlijke toetsing met opschortende werking en had *Gaberamadhian* een vluchtelingenstatus verkregen vanwege zijn asielrelaas. *Mir Isfahani* had haar verblijfsvergunning ontvangen op basis van een generaal pardon. Gelet op deze omstandigheden en het gegeven dat het EHRM een ruime beoordelingsvrijheid heeft in kwesties omtrent artikel 37 lid 1 sub C acht het EHRM dat de kwestie van de rol geschrapt moet worden. Er wordt niet ingegaan op de klacht van *Mir Isfahani*.

A4: Bagheri & Maliki vs Nederland 30164/06

Verzoekers hebben in Nederland asielaanvragen ingediend omdat de heer Bagheri in de negatieve belangstelling zou staan van de Iraanse autoriteiten nu hij hen in het openbaar heeft bekritiseerd. Bij de asielaanvragen worden documenten overhandigd van een Revolutionaire rechtbank in Iran. Deze documenten worden niet authentiek bevonden. In de bodemzaak overweegt het Hof dat uit onderzoek door Nederland zou blijken dat de dagvaarding en uitspraak vervalst zijn en dat verzoekers dit niet hebben tegengesproken. Nu de aanvraag gebaseerd is op onware feiten wordt de klacht unaniem strijdig gevonden met artikel 35 lid 3 EVRM en moet de klacht dat uitzetting naar Iran strijdig is met artikel 3 EVRM worden geschrapt van de lijst.

Het EHRM gaat in deze kwestie niet in op de standpunten van Bagheri & Maliki omdat verzoekers gebruik hebben gemaakt van valse documentatie. Het EHRM acht dit misbruik maken van de procedure en neemt het standpunt van Nederland over. Het EHRM acht dat de aanvraag is gebaseerd op onware feiten en schrapt de zaak op grond van artikel 35 lid 3 EVRM.

A5: Shinipouryan vs Nederland 17499/03

Verzoekster klaagde oorspronkelijk dat de weigering van een verblijfstatus in Nederland in strijd was met artikel 8 EVRM. Inmiddels heeft verzoekster te horen gekregen dat ze een verblijfsvergunning toegekend zal krijgen. Verzoekster wenst om die reden haar klacht in te trekken bij het Hof. Gelet op artikel 37 lid 1 sub a en b EVRM is het Hof van mening dat het niet langer gerechtvaardigd is om de zaak in behandeling te nemen. Daarnaast ziet het Hof geen bijzondere omstandigheden met betrekking tot de eerbiediging van de mensenrechten zoals vastgelegd in het EVRM. Derhalve bij een unaniem oordeel van de lijst geschrapt.

Verzoekster heeft inmiddels een verblijfsvergunning gekregen op basis van het generaal pardon. Hierdoor trekt verzoekster haar klacht in. Het EHRM gaat op verzoek van verzoekster niet in op de kwestie.

A6: Shikpohkt-Shole vs Nederland 39349/03

Verzoeker en verzoekster klagen dat terugkeer naar Iran strijdig zou zijn met artikel 3 EVRM omdat verzoekers gezocht zouden worden door de Iraanse autoriteiten. Geen van beide heeft direct schriftelijk bewijs waaruit blijkt dat zij gezocht worden door de Iraanse autoriteiten. Verzoekster heeft documenten ingediend ter ondersteuning van haar klacht, deze zouden volgens het Hof hoogstens aannemelijk maken dat haar stiefvader en moeder in de jaren 80 waren aangehouden vanwege hun politieke activiteiten. De documenten hebben weinig relevantie voor verzoekster. Voorzover de documenten betrekking hebben op verzoekster zijn deze verwijzingen vaag en speculatief. De informatie die verzoekster had verschaft ontbreekt uit de onduidelijke informatie. Het Hof merkt uit algemene informatie op dat de situatie in Iran zorgelijk is. Echter, is het niet duidelijk of deze informatie ook relevant is voor de situatie van verzoekers. Gelet op deze feiten oordeelt het Hof dat er geen substantiële gronden zijn om aan te nemen dat verzoekers een reëel risico lopen te worden

onderworpen aan een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. De klacht wordt door het Hof unaniem niet-ontvankelijk verklaard wegens kennelijke ongegrondheid.

Het EHRM erkent dat de situatie in Iran zorgelijk is. Echter, acht het EHRM het de vraag of de situatie ook voor verzoekers zorgelijk zou zijn aangezien de overlegde informatie vaag en speculatief is. Het EHRM acht dat er geen substantiële gronden zijn om te voldoen aan een mogelijke schending van artikel 3 EVRM. Het EHRM verklaard de klacht unaniem niet-ontvankelijk

A7: I.I.N vs Nederland 2035/04

Op 9 december 2004 heeft het EHRM zich uitgesproken over de kwestie I.I.N. vs Nederland. I.I.N. is een asielzoekster uit Iran en heeft op 25 april 2001 een asielaanvraag ingediend in Nederland. Verzoeker stelt dat hij in mei 1999 en juni/juli 1999 is gearresteerd en tijdens zijn detentie slecht is behandeld. Verzoeker stelt dat hij is betrappt door de politie terwijl hij met zijn vriend aan het zoenen was in een steegje. Verzoeker werd gearresteerd en meegenomen naar de zedenpolitie waar zijn gegevens en vingerafdrukken werden afgenomen. Verzoeker moest van de politie een bekentenis waaruit bleek dat hij homoseksueel was en opgepakt was vanwege *flagrante delicto*. Nadat verzoeker door de politieagent in kwestie werd verkracht gaf de politieagent aan dat verzoeker zich meerdere malen moest melden op het politiekantoor. Verzoeker werd op twee andere momenten verkracht door dezelfde politieagent. Verzoeker stelt daarnaast dat hij op 18 maart 2001 hij deelgenomen had aan een demonstratie. Deze demonstratie is vastgelegd met videocamera's en fotocamera's. Verzoeker stelt dat hij op deze beelden is terug te vinden samen met een vriend van verzoeker. De vriend van verzoeker werd gearresteerd en de volgende dag vrijgelaten. Op 4 april 2001 werd het lichaam van de vriend gevonden in een goot. De woorden "Freedom of expression had this as a consequence" waren op het lichaam geschreven. Uit angst voor het ondergaan van hetzelfde lot besloot verzoeker te vluchten uit Iran. Verzoeker klaagt dat indien hij uitgezet wordt naar Iran hij vanwege zijn seksuele voorkeur een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM.

Verzoeker stelt vervolgens dat er tussen 1995 en 1999 tenminste 14 Iraanse homoseksuelen een asielstatus hebben gekregen in de Verenigde Staten en in 9 Iraanse homoseksuelen in Canada en dat er in een beslissing van de Duitse autoriteiten uiteindelijk een verblijfsvergunning werd verleend aan een Iraanse asielzoeker. De Duitse autoriteiten concludeerde dat indien homoseksualiteit bewezen werd verklaard de doodstraf een voor de hand liggende straf is. De verzoeker stelt als laatste dat indien hij teruggestuurd wordt naar Iran hij gedwongen wordt om zijn identiteit te verbergen wat een grove schending oplevert van een fundamenteel recht van een mens. Het Hof is het eens met de opmerking in een Deens rapport dat er van de homoseksuele gemeenschap, mag worden verwacht weet te hebben van rechtszaken waarin louter homoseksuele overtredingen te grondslag worden gelegd. Hoewel het niet wordt betwist in het abstracte dat er draconische straffen opgelegd kunnen worden voor homoseksuele handelingen, is het Hof niet overtuigd dat de aanvrager heeft aangetoond dat hij kans heeft om op te vallen binnen de autoriteiten op die grond. Hoewel hij beweerde dat hij was gearresteerd nadat hij betrappt was tijdens het zoenen met een vriend in een steegje is er geen aanwijzing dat dit in feite heeft geleid tot een strafzaak. Hoewel het moet worden erkend dat de algemene situatie in Iran niet geniet van de bescherming van de bevordering van de rechten van de mens en dat homoseksuelen kwetsbaar zijn voor misbruik, heeft de verzoeker in zijn kwestie niet aangetoond dat er

gegronde redenen zijn om aan te nemen dat hij blootgesteld zal worden aan een reëel risico om te worden onderworpen aan een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM op grond van zijn homoseksualiteit. Hieruit volgt dat het verzoek moet worden afgewezen als kennelijk ongegrond op grond van artikel 35 EVRM. Om deze redenen is het Hof het unaniem eens dat het beroep niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

Het EHRM acht dat homoseksualiteit alleen niet voldoende is om een schending op te leven van artikel 3 EVRM indien verzoeker wordt uitgezet naar Iran. Het EHRM hecht waarde aan het feit dat verzoeker niet is vervolgd nadat hij was betrappt tijdens het verrichten van homoseksuele handelingen. Het Hof verklaard het beroep niet-ontvankelijk.

A8: B. vs Nederland 2375/04

Mededeling per brief conform artikel 53 lid 2 Procesreglement van een niet-ontvankelijkheidsverklaring van de klacht. Geen enkele aanwijzing van schending van de rechten en vrijheden zoals uitgezet in het Verdrag of de Protocolen. De klacht is kennelijk ongegrond verklaard en niet ontvankelijk.

Het EHRM acht dat er geen enkele vorm van een mogelijke schending is aangetroffen in de geleverde informatie. De klacht wordt kennelijk ongegrond verklaard.

A9: Taheri Kandomabadi vs Nederland 6276/03 & 6122/04

De klacht over de schending van artikel 3 EVRM bij een uitzetting naar Iran wordt als kennelijk ongegrond niet ontvankelijk verklaard. Het Hof is niet overtuigd dat verzoeker als gevolg van het vertrek van zijn vader naar Nederland en zijn deelname aan de studentendemonstraties van juli 1999 momenteel in negatief daglicht wordt gezien door de autoriteiten. Wegens de niet-ontvankelijkheid komt het Hof niet toe aan een oordeel over artikel 4:6 Algemene wet Bestuursrecht en artikel 3 EVRM. Wel merkt het Hof op dat uit jurisprudentie blijkt dat bij een dreigende schending van artikel 3 EVRM art 4:6 Awb niet hoeft te worden toegepast. De rechter kan aldus toch over artikel 3 EVRM oordelen. De aanvullende klacht met betrekking tot de dreigende onthouding van opvang in afwachting van een interim measure wordt niet ontvankelijk verklaard wegens het niet hebben uitgeput van de nationale rechtsmiddelen. Hoewel verzoeker stelt dat zijn verzoek om opvang met zekerheid zal falen, blijkt uit recente jurisprudentie dat het verblijf in Nederland in afwachting van een interim measure als rechtvaardig wordt beschouwd. Onder deze omstandigheden kan niet gezegd worden dat de nog lopende procedures daarover klaarblijkelijk niet effectief zijn.

B: Turkije als gedaagde, klager afkomstig uit Iran

B1: Z.N.S. vs Turkije 21896/08

Klaagster is in 1967 geboren en zat ten tijde van de uitspraak in Kirklareli Foreigners Admission and Accommodation Centre in Turkije. Klaagster is meerdere malen Turkije binnengekomen en is eenmaal gedeporteerd naar Iran waar ze vervolgens 9 maanden lang heeft vastgezeten. Klaagster is op 5 juni 2006 geopereerd in een privékliniek in verband met uterus myomatosus. Op 7 september 2007 heeft klaagster zich bekeerd tot het Christendom. Klaagster is op 29 december 2008 erkend als vluchteling door UNHCR. Klaagster stelt dat haar verblijf in het opvangcentrum niet voldoet aan de minimumeisen als gesteld in de CPT. Turkije ontkent de beweringen van de klaagster en geeft aan dat het opvangcentrum geen detentiefaciliteit is. Human Rights Watch stelt in een rapport van 6 november 2008 dat de faciliteit meer gericht is op een faciliteit waar vreemdelingen wachten op deportatie. Klaagster geeft aan dat de leefomstandigheden een schending waren van artikel 2 jo 3 EVRM. Het Hof vond het 'more appropriate' om uit te gaan van een mogelijke artikel 3 schending. Turkije geeft aan dat klaagster gedeporteerd zou kunnen worden ivm het schenden van de wetgeving omtrent visa en paspoorten niet vanwege asielmotieven, daarnaast zou de deportatie niet perse naar Iran moeten maar zou een derde land ook tot de mogelijkheden behoren. Turkije voert daar bovenop aan dat klaagster niet alle rechtsmiddelen heeft benut. Het Hof acht het argument van Turkije mbt het niet nemen van een beslissing over deportatie ongegrond. Klaagster is namelijk met oog op deportatie vastgehouden in politiebureau in Istanbul. Het Hof geeft aan dat klaagster alles heeft gedaan wat in redelijkheid van haar verlangd had kunnen worden. Klaagster had een rechtszaak lopen en was als vluchteling erkend door UNHCR. Het Hof acht het argument van Turkije dat er nog administratieve mogelijkheden open stonden ongegrond. De mogelijkheden hadden namelijk geen schorsende werking waardoor klaagster de rechtsmiddelen had uitgeput. Het Hof hecht veel waarde aan de beslissing van UNHCR en acht daarom ook dat een terugkeer naar Iran in strijd zou zijn met artikel 3 EVRM. Klaagster geeft aan dat haar detentie in strijd is met artikel 5, 6 en 13 van het EVRM. Het Hof vindt het 'more appropriate' om uit te gaan van een mogelijke schending van artikel 5 EVRM. Het Hof refereert aan

Abdolkhani and Karimnia en acht de detentie in het centrum niet-wettelijk en in strijd met artikel 5 EVRM. Dit in verband met de afwezigheid van een duidelijke procedure. Het Hof ziet geen kenmerkende verschillen tussen deze situatie en die in Abdolkhani and Karimnia en neemt het oordeel over. Het Hof oordeelt dat er een schending is van artikel 3 EVRM indien klaagster naar Iran wordt gedeporteerd en een schending van artikel 5 EVRM. Het Hof acht dat er geen schending is van artikel 3 EVRM in het opvangcentrum. Het Hof kent een bedrag van 20.000 Euro toe aan klaagster.

Klaagster wordt door het EHRM in het gelijk gesteld. Het EHRM hecht waarde aan het gegeven dat verzoekster een vluchtelingenstatus heeft gekregen van UNHCR en acht een mogelijke uitzetting in strijd met artikel 3 EVRM. Daarnaast wordt de detentie van klaagster in strijd geacht met artikel 5 EVRM. De afwezigheid van een duidelijke procedure, het uitzichtloze karakter van de detentie en de erbarmelijke omstandigheden worden als voornaamste redenen aangemerkt. Het EHRM is het niet eens dat de detentie een schending oplevert van artikel 3 EVRM.

B2: Abdolkhani & Karmnia vs Turkije 30471/08

Twee Iraniërs die behoren tot de PMOI-beweging zijn in vreemdelingenbewaring genomen in Turkije. De uitzetting is opgeschort door middel van de Rule 39 (interim measure). De UNHCR heeft klagers als vluchtelingen erkend. De afwezigheid van een last tot uitzetting wil niet zeggen dat de klagers niet uitgezet zouden kunnen worden. Een rechtsmiddel is alleen effectief als dit automatisch opschortende werking heeft. Het Hof verwijst naar de informatie van het Report of the UK Border Agency on Iran, de UNHCR, Amnesty International, Human Rights Watch en eerdere uitspraken (Jabari, N.A.). Het Hof vindt dat de eerdere uitzetting vanuit Turkije naar Irak (toen de klagers voor het eerst Turkije binnenkwamen) zonder een behoorlijk proces plaats had gevonden. Daarnaast is Irak geen partij bij het Vluchtelingenverdrag. Het EHRM vindt derhalve dat er ernstige redenen zijn om aan te nemen dat de PMOI-leden de risico's van art. 3 EVRM lopen zowel in Irak als in Iran. Art. 3 EVRM is absoluut en het beroep op de openbare orde exceptie gaat niet op (Chahal; Saadi). Klagers waren naar Irak uitgezet zonder formeel besluit en dit is in strijd met art. 13 EVRM. Daarnaast waren klagers niet bijgestaan door een advocaat, ondanks hun verzoek daartoe. Het EHRM is daarom van mening dat de rechterlijke toetsing in Turkije geen effectief rechtsmiddel is in de zin van het EVRM. De bewaring van de klagers had in casu geen wettelijke basis en krachtens de Rule 39 mogen klagers niet uitgezet worden naar Irak of Iran. Het Hof is ook van mening, gezien de omstandigheden van de casus, dat art. 5 EVRM geschonden is. De klacht is gegrond ten aanzien van de artikelen 3, 5 en 13 EVRM.

Het EHRM acht dat de eerdere uitzetting naar Irak een schending is van artikel 3 EVRM omdat verzoekers beide erkend waren als vluchtelingen door UNHCR. Daarnaast is sprake van een schending van artikel 13 EVRM omdat de uitzetting zonder een behoorlijk proces had plaatsgevonden. Gelet op het feit dat Turkije geen opschortende werking heeft voldoet de procedure volgens het EHRM niet aan de vereisten in artikel 13 EVRM. De bewaring van verzoekers had in casu geen wettelijke basisen is daarom in strijd met artikel 5 EVRM. Het EVRM acht alle klachten met betrekking tot schendingen gegrond.

B3: D. vs Turkije 22245/03

Het betreft een Koerdische man, een Soennitisch gelovige, en zijn vrouw, een Azeri die het shi'itisch geloof aanhangt. Zij bezitten beide de Iraanse nationaliteit. Zij zijn een Soennitisch huwelijk aangegaan zonder toestemming te hebben verkregen van de shi'itische vader van de bruid. Nu dit huwelijk strijdig is met het Shi'itische sharia-recht, werd het huwelijk vernietigd en werd met toestemming van de vader een nieuw huwelijk gesloten. Man en vrouw werden vanwege het eerste huwelijk beide veroordeeld tot 100 zweepslagen. De man onderging zijn straf in april 1997. De vrouw kreeg uitstel, eerst omdat zij zwanger was en later vanwege haar slechte lichamelijke en mentale gezondheid. Toen geen verder uitstel meer mogelijk was en was besloten de straf in twee sessies van 50 zweepslagen te volbrengen, is het gezin naar Turkije gevlucht. Hier werd het asielverzoek door de UNHCR afgewezen, omdat de legale uitreis van de vrouw een sterke indicatie vormde dat het gezin niet voor de Iraanse autoriteit hoefde te vrezen. De straf in Iran zal om gezondheidsredenen 'waarschijnlijk slechts een symbolische 'zweepslag' omvatten met een speciale zweep waarvan het aantal staarten overeenkomt met het opgelegde aantal zweepslagen. Het is echter niet gegarandeerd dat de vrouw de straf op deze symbolische wijze zal ondergaan. Maar ook al zou het om een symbolische straf gaan met ook maar één zweepslag, dan nog overweegt het Hof dat dit niet afdoet aan de soort straf en dit niet de kwalificatie als onmenselijk wijzigt. Gezien het voorgaande wordt artikel 3 EVRM ook ingeval van een symbolische straf geschonden. Artikel 3 EVRM ziet immers eveneens op de bescherming van persoonlijke waardigheid en fysieke en mentale integriteit. Het Hof beslist dat er een reëel risico is dat verzoekster, wanneer zij wordt teruggezonden naar Iran, een onmenselijke straf zal ondergaan in strijd met de rechten die voortvloeien uit artikel 3 EVRM.

Het EHRM oordeelt dat uitzetting met als risico een symbolische straf te ondergaan ook voldoet aan een schending van artikel 3 EVRM. Artikel 3 EVRM ziet immers eveneens op de bescherming van persoonlijke waardigheid en fysieke en mentale integriteit. Het EHRM acht de klacht gegrond

B4: Jabari vs Turkije 40035/98

In 1995 werd verzoekster op 22-jarige leeftijd gedurende haar studententijd verliefd op een man en besloot enige tijd daarna te trouwen. De schoonfamilie van verzoekster was tegen het huwelijk waardoor in juni 1997 hij een andere vrouw huwde. Verzoekster bleef intiem contact houden met de man. In oktober 1997 werd verzoekster en de man aangehouden door politieagenten, de politie arresteerde het koppel en hield ze in bewaring omdat de man getrouwd was. Verzoekster onderging een maagdelijkheidstest gedurende haar bewaring, na enkele dagen werd met hulp van familie vrijgelaten. In november 1997 vertrok verzoekster illegaal naar Turkije, in februari 1998 ging verzoekster naar Istanbul waar ze via Frankrijk trachtte te vluchten naar Canada met een vals Canadees paspoort. Toen verzoekster arriveerde bij het vliegveld in Parijs werd ze aangehouden door de Franse politie omdat ze in het bezit was van een vals paspoort. Op 4 februari 1998 werd verzoekster gedeporteerd naar Istanbul. De politie weigerde haar aanvraag omdat het buiten de gestelde termijn was ingediend. De verzoekster was geïnformeerd dat onder sectie 4 van de Asylum Regulation 1994 ze 5 dagen had om haar aanvraag in te dienen. Volgens verzoekster was ze tot 26 maart 1998 in hechtenis genomen bij de Vreemdelingendienst in Istanbul. Nadat UNHCR haar vrijlating had geëist werd ze in een hotel in Istanbul geplaatst. Op 12 februari 1998 had een medewerker van UNHCR met toestemming van de Turkse overheid verzoekster geïnterviewd op basis van de vluchtelingenverdrag. Op 16 februari 1998 kreeg verzoekster van UNHCR een vluchtelingenstatus omdat ze een reële vrees had voor vervolging indien verzoekster teruggestuurd zou worden naar Iran omdat ze dreigde te worden onderworpen aan een onmenselijke bestraffing, zoals dood door steniging of door te worden geslagen.

Op 8 maart 1998 heeft verzoekster een aanvraag ingediend bij de Administratieve Rechtbank in Ankara tegen haar uitzetting. Ze vroeg ook om een opschorting van de tenuitvoerlegging van haar uitzetting. Op 16 april 1998 heeft de Administratieve Rechtbank van Ankara het verzoekschrift van verzoeker verworpen op de grond dat er geen reden was om haar uitzetting op te schorten omdat de uitzetting wettig was bevonden. De uitzetting zou volgens de Administratieve Rechtbank in Ankara geen onherstelbare schade toebrengen aan verzoekster. Verzoekster blijft vasthouden aan het feit dat haar uitzetting naar Iran een schending zou opleveren van artikel 3 EVRM. Verzoekster heeft verklaard dat ze overspel gepleegd heeft in Iran en daardoor genooddaakt het land te ontvluchten voordat de strafprocedure tegen verzoekster kon worden ondernomen. Ter ondersteuning van haar bewering voerde verzoekster rapporten opgesteld door Amnesty international die verwijzen naar gevallen van vrouwen in Iran die door steniging ter dood werden gebracht na overspel te hebben gepleegd. Verzoekster benadrukte dat ze vanwege het grond dat zij een gegronde vrees voor vervolging een vluchtelingenstatus had gekregen van UNHCR. Vrouwen die bepaalde sociale normen en waarden overtreden behoren volgens UNHCR tot een specifieke doelgroep. Het weigeren van het asielaanvraag vanwege het overtreden van een fatale indieningstermijn heeft geen mogelijkheid tot beroep. Weliswaar was verzoekster in staat om de rechtmatigheid van haar uitzetting voor te leggen aan een rechterlijke toetsing. Echter, deze rechterlijke toetsing kent geen opschortende werking of de mogelijkheid dat het asielrelaas van verzoekster wordt onderzocht. De administratieve rechtbank in Ankara was

van mening dat de uitzetting van verzoekster volledig in lijn lag met de nationale wetgeving. Het lijkt erop, dat na het bereiken van deze conclusie, de rechtbank het niet nodig acht om de inhoud van de klacht te onderzoeken, ook al was het discutabel omdat UNHCR haar had erkend als een vluchteling op basis van het Verdrag van Geneve.

Het Hof oordeelt, gelet op het onomkeerbare karakter van de mogelijke schade indien het risico van foltering of slechte behandeling wordt gerealiseerd en het belang dat wordt gehecht aan artikel 3, dat er een effectief rechtsmiddel moet bestaan die een mogelijke schending van artikel 3 kan onderzoeken en de bevoegdheid heeft om een eerdere uitspraak op te schorten. Gelet op het feit dat de administratieve rechtbank van Ankara in deze omstandigheden hiervoor geen garanties kan bieden, heeft Hof doen concluderen dat de juridische voorzieningen van de Turkse overheid niet voldoen aan artikel 13 EVRM. Derhalve is er sprake van een schending van artikel 13 EVRM. Vanwege deze redenen is het Hof het unaniem eens dat een uitzetting naar Iran leidt tot een schending van artikel 3 EVRM en een schending is van artikel 13 EVRM.

Het EHRM acht in deze kwestie dat er in Turkije geen sprake is van een effectief rechtsmiddel als bedoeld in artikel 13 EVRM. Het EHRM acht dat men spreekt van een effectief rechtsmiddel indien die een mogelijke schending van artikel 3 EVRM kan onderzoeken en de bevoegdheid heeft een eerdere uitspraak op te schorten. Daarnaast neemt het EHRM de beslissing van UNHCR mee in haar oordeel en acht dat uitzetting naar Iran in strijd zou zijn met artikel 3 EVRM omdat verzoekster een vluchtelingenstatus heeft gekregen van UNHCR.

¹ Vluchtelingenwerk landelijk bureau, *werkdokument Vreemdelingenwet 2000* p. 126

